

Streszczenie

Zasadniczym celem dysertacji było porównanie koncepcji budowy bezpieczeństwa euroatlantyckiego UE i NATO z uwzględnieniem analizy uwarunkowań środowiska bezpieczeństwa, kultury polityczno-strategicznej, zarządzania kryzysowego, rzeczywistego stanu współpracy instytucjonalnej w obszarze bezpieczeństwa oraz perspektywy jej rozwoju.

Zakres przedmiotowy badań obejmował koncepcje budowy bezpieczeństwa euroatlantyckiego, relacje na szczeblu polityczno-militarnym, współpracę w zarządzaniu kryzysowym oraz rozwijaniu zdolności wojskowych, a także wpływu decyzji politycznych na współpracę szczebla operacyjnego i taktycznego. Podjęto także próbę określenia możliwych scenariuszy dalszego rozwoju relacji instytucjonalnych, biorąc pod uwagę aktualne zagrożenia wewnętrzne wynikające z problemów wewnętrznych obu organizacji na szczeblu politycznym i zewnętrzne oddziałujące na europejskie środowisko bezpieczeństwa, w tym na obie organizacje. W tym kontekście próbowano zbadać zbieżność koncepcji strategicznych. W toku analizy postawiono kilka istotnych pytań badawczych. Czy relacje między tymi organizacjami były optymalne i czy w efekcie zapewniły podział interesów politycznych oraz przyczyniły się do skoordynowanego działania w badanych obszarach? Czy działania podjęte przez obie organizacje w odpowiedzi na zagrożenia bezpieczeństwa zakładały stabilizowanie zagrożonych państw/regionów, unikanie dublowania wysiłku operacyjnego oraz współpracę w rozwoju zdolności obronnych?

Zakres przestrzenny badań był ograniczony w zasadzie tylko zasięgiem realizacji zadań reagowania kryzysowego przez obie organizacje. Szczególną uwagę poświęcono misjom i operacjom, które były realizowane przez NATO i UE na tym samym teatrze działania (Afganistan, była Jugosławia, Zatoka Adeńska) oraz zarządzaniu kryzysowemu w stosunku do Rosji w związku z atakiem na Ukrainę jako obecnego kierunku zagrożenia wschodniej flanki NATO i UE, który może wpływać na wzajemne relacje tych organizacji.

Jak próbowano wykazać, rozpowszechniane oficjalnie stanowisko, dotyczące braku problemów we współpracy obu organizacji, może być mylące. Zamiast tego, koncepcje budowy bezpieczeństwa euroatlantyckiego w strategiach NATO i UE mogą być scharakteryzowane jako narastający konflikt interesów ilustrowany licznymi przytoczonymi w niniejszej dysertacji przykładami.